

«Encara som clandestins»

Molts seropositius encara es veuen obligats a amagar el seu historial mèdic per temor al rebuig social ≡ El virus ataca sobretot joves despreocupats que creuen que la malaltia ja no és mortal

▶▶ **Afectats** ▶ Un grup de seropositius, a la seu de Gais Positius, dimecres passat.

JULIO CARBÓ

REPORTATGE

MERCÈ CONESA
BARCELONA

Fa una dècada, telefonar a un seropositiu generava una immensa angoixa. Qualsevol veu podia respondre: «Em sap greu, es va morir fa 10 dies». Avui les trucades són molt més tranquil·les. La sida, als països rics i gràcies al tractament combinat de fàrmacs, ja no és sinònim de mort. Al que sí que va aparellat encara és a un determinat estigma social «que obliga molts seropositius a conservar el diagnòstic en la clandestinitat», assegura Rubén Tosoni, president de l'associació Gais Positius.

Tosoni és un home peculiar. Afectat, solidari, sensible –potser perquè es va criar a l'Uruguai, encara que va néixer a l'Argentina– i coneixedor en la pròpia pell de com un és capaç d'enfrontar-se a un diagnòstic tan advers com el del VIH. Va arribar a Barcelona el 1974, quan va veure que a l'Amèrica Llatina començava l'època dels ganivets llargs. Venia de pas i es va quedar.

Els contagis continuen

Des del començament de la dècada dels 90, Tosoni ha treballat activament en grups de suport mutu, en campanyes de prevenció i ha lluitat en mil i una batalles contra la

sida. «Ara, la gent controlada ja no es mor, però continuen els contagis i moltes persones han abaixat la guàrdia».

Rubén Tosoni veu amb angoixa com molts joves arriben a la condició de seropositius per aquest relaxament en la prevenció. «Trobés un noi de 20 anys que s'ha contagiat. La seva família i el seu entorn ho poden acceptar, però quan va a una empresa a buscar feina, si es mostra sincer, li diran que se'n vagi a casa. I si ja està contractat, quan es descobreix el seu historial mèdic, aprofitaran qualsevol excusa per enviar-lo al carrer».

▶ LES CONSEQÜÈNCIES

«La sida ha augmentat el control moral i ha frenat la llibertat», afirma Jordi Petit

«Les empreses –prosegueix– tenen molta por que un seropositiu els costi diners perquè es posi malalt». És per aquesta raó que, ara, el primer objectiu de Gais Positius «és preservar la confidencialitat, sobretot dels més joves. Als 20 anys –afirma Tosoni– no es pot enfonsar la vida d'una persona». L'associació té molts altres objectius, com una atenció sanitària de més bona qualitat i ajudes econòmiques més dignes per a qui ja ha desenvolupat la malaltia.

Jordi Petit, històric del moviment

gai i una de les persones que va impulsar més la lluita dels homosexuals contra la sida a Catalunya, creu que aquesta malaltia ha estat una autèntica sotragada social. «Ha portat a un exagerat creixement del control moral sobre persones que tenen una vida diferent de la que marquen els cànons tradicionals. I aquest control –que afecta tant seropositius com els que no ho són, però que fan una vida una mica relaxada– és un atemptat a la llibertat».

Joves reincidents

Xavier Vega és psicòleg de l'Associació Ciutadana Anti-Sida de Catalunya (ACASC). «Al principi, quan es parlava només d'homosexuals o de drogodependents, era una malaltia molt estigmatitzada. Després –prosegueix Vega– amb una millor farmacologia i quan ja se sabia que la sida afectava de la mateixa manera a tothom, es va aconseguir relaxar aquest rebuig, però és cert que no s'ha arribat encara a una acceptació normalitzada de les persones seropositives».

Vega coneix bé el sector. No en va fa 12 anys que treballa sobre la sida. «El que ens ha preocupat molt és que entre un 30% i un 40% dels joves que es fan la prova de la sida, perquè sospiten que s'han contagiat, se la fan una segona vegada. Això significa –conclou– que la prevenció encara falla». ≡

L'ofensiva

ONG I METGES PLEGATS

◉ Quan el 1984 van començar a aparèixer els primers tests positius de sida a Espanya, el desconcert va ser general. Arribaven notícies dels Estats Units, però aquí no se sabia com encarar la pandèmia. Les administracions encara no donaven cap resposta. Els metges i professionals socials, més pròxims als afectats, van veure la necessitat d'actuar amb urgència, perquè la gent es moria.

◉ Va néixer així el Comitè Ciutadà Antisida de Catalunya, el 1985, que era una simbiosi de sanitaris preocupats i treballadors socials angoixats per la falta de respostes públiques. El 1986, el comitè va passar a ser l'Associació Ciutadana Anti-Sida de Catalunya. Es va crear també Sida-Estudi, que recollia la poca informació existent, i altres ONG. Poc després, les administracions començaven a reaccionar i a compartir la necessitat d'actuar.